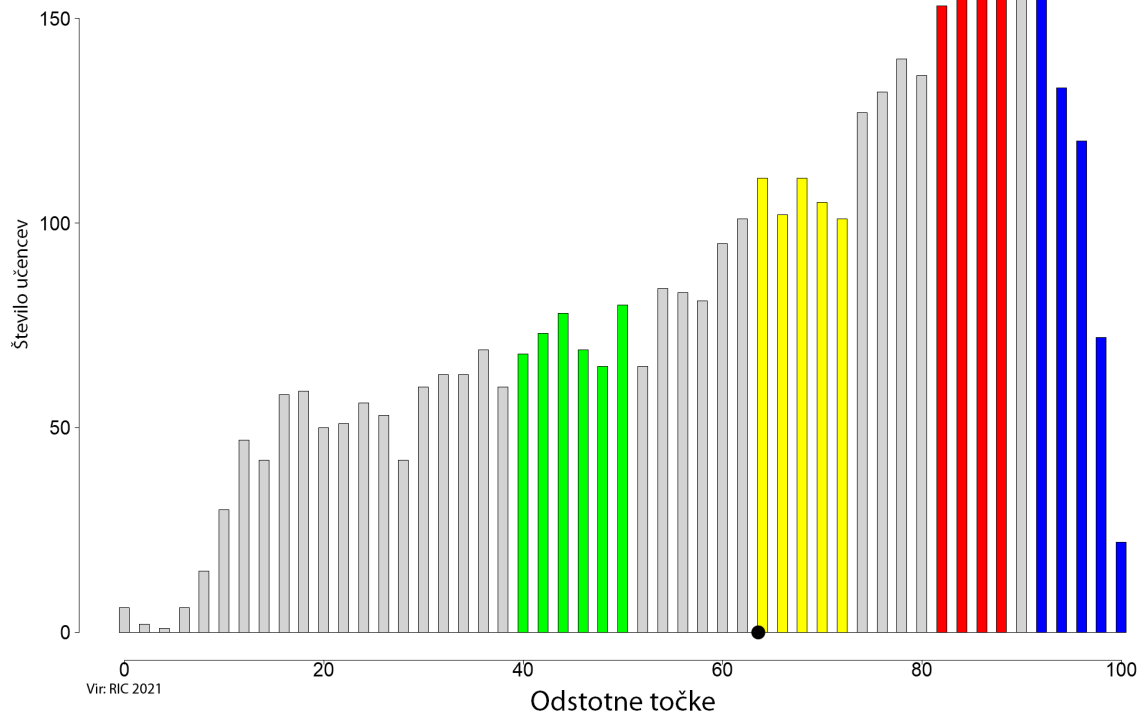

Predmetna komisija za angleščino

Opisi dosežkov učencev 9. razreda na nacionalnem preverjanju znanja

Porazdelitev točk pri predmetu ANGLEŠČINA (NPZ, 9. razred, 2021, N = 4170)

Slika: Porazdelitev točk pri angleščini, 9. razred

ZELENO OBMOČJE

Zeleno območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo spodnje četrte dosegov (glede na druge dosežke). V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 20 % in nižji od 70 % preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 20. in 30. kvantom.)

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo mejo *spodnje četrte dosegov*, so uspešno rešili te naloge in postavke:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

1. naloga: *GIANT RATS*

Opis naloge: Učenci so poslušali pogovor z ekologom dr. Stevom Greenom z Univerze Greenwich o invaziji podgan. Slušna naloga je bila izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom. Učenci so morali pri vsaki testni postavki obkrožiti črko pred pravilnim odgovorom in s tem izkazati, da so izluščili glavne misli in poudarke besedila ter razumeli podatke in podrobnosti v besedilu. Vsaka postavka je imela tri izbire.

V zeleno območje sta se uvrstili **2. in 3. testna postavka**. Pri 2. so učenci morali slediti slušnemu vnosu in ob podanih informacijah povezati besedni zvezi *concrete wall* in *hard material*. Pri 3. postavki pa so morali prepoznati sopomenki *scared* in *terrified* in hkrati povezati besedni zvezi *it may be standing up* in *look bigger*.

Pri **5. testni postavki**, ki se je tudi uvrstila v to območje, pa so morali prepoznati omenjeno številko (60) v slušnem besedilu, ki se nanaša na odgovor in jih distraktorja (14 in 100) nista zavedla. Prepoznavna števil sodi na osnovno raven znanja jezika, zato je tudi pričakovano, da se je postavka uvrstila v zeleno območje.

2. naloga: *JONATHAN IVE*

Opis naloge: Pri tej nalogi so učenci poslušali opis življenja Jonathana Iva. Vsakemu vnosnemu delu besedila, ki je govorilo o njegovem osebnem in poslovnem življenju, so morali učenci izbrati najustreznejši povzetek. Trije povzetki so bili odveč in so delovali kot distraktorji. To je naloga povezovanja, ki je od učencev zahtevala, da poiščejo glavno misel/misli in glavne poudarke posameznega dela vnosnega besedila.

V zeleno območje se je uvrstila **1. testna postavka**, kjer so učenci ob poslušanju uspešno prepoznali, da omenjeni povzetek govori o njegovih prvih delovnih izkušnjah. V pomoč jim je bilo več ključnih besed (*after graduating, early in his career, worked, was offered a job*), ki so nakazale, da gre za obdobje prvih delovnih izkušenj, ob tem pa je reševanje olajšalo tudi dejstvo, da je to bil edini povzetek, ki je govoril o delovnih izkušnjah.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

1. naloga: *BORN TO BE TALL* (SIDRNA NALOGA, angl. *anchor task*)

Opis naloge: Vnosno besedilo je pripoved o fantu, ki je izredno hitro rasel in imel zato velike težave. Gre za nalogo dopolnjevanja z naborom, pri kateri so morali učenci izmed ponujenih poiskati ustrezno poved, s katero so zaključili posamezen odstavek besedila. Za uspešno reševanje naloge so morali razumeti širše besedilo, da so lahko ustrezno nadaljevali z danimi možnostmi. Upoštevati so morali tudi, da sta bili dve povedi (dve možnosti) odveč. Naloga je preverjala predvsem, ali so učenci prepoznali povezanost med povedmi in odstavki besedila (kohezija).

Pri tej nalogi so se v zeleno območje uvrstile **1., 2., 6. in 7. testna postavka**. Ker je bila to sidrna naloga, ki je bila vključena tudi v preizkus v šolskem letu 2014/15, je zanimivo, da so se tudi takrat prav iste postavke uvrstile v zeleno območje. Takšen rezultat nakazuje, da sta generaciji, vsaj kar se tiče uspešnosti reševanja zgornjih postavk, zelo primerljivi.

Pri 1. postavki so morali učenci razbrati ključne besede, povezane z višino omenjenih oseb (*miles taller, 1.7 metres tall, my family was shorter, my height, aren't tall*), hkrati pa v izbranem stavku poiskati sopomenski izraz za *aren't tall*. Pri reševanju jim je lahko pomagala tudi beseda *both* v testni postavki, ki se je nanašala na *parents*.

Pri 2. postavki so učenci prepoznali ključne besede *primary school, teachers, junior and senior playground, didn't believe me*. Učenci so povezali del besedila *He didn't believe me ... s He thought I was lying ...*

Učenci so za uspešno rešitev 6. testne postavke morali povezati besedo *bed* v besedilu z besedo *sleeping* v testni postavki, s čimer večina ni imela težav. Učenci niso izbrali distraktorja *He offered to build me a 2.5m bed for free.*, ker so pravilno prepoznali neustreznost povezave zaimka *he* z *my parents*.

* Sidrna naloga: identična naloga kot v enem izmed preteklih NPZ, s katero smo želeli doseči večjo primerljivost dosežkov učencev različnih generacij.

Pri zadnji, 7. testni postavki so učenci prepoznali ključne besede *sleep, a bed shop, I thought I was dreaming* in jih povezali s povedjo *He offered to build me a 2.5m bed for free*. Učenci so pri tem povezali *Mr. Higgins* z zaimkom *he* v rešitvi (poved C).

2. naloga: RUGBY SCHOOL

Druga naloga bralnega razumevanja pripoveduje o dogajanju na britanski šoli Rugby School. Naloga je izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom od treh danih možnosti. Učenci so se morali, glede na glavno misel, glavne poudarke besedila in podrobnosti v besedilu, odločiti, ali je zapisana trditev glede na besedilo pravilna (*True*), napačna (*False*) ali podatka v besedilu ni mogoče najti (*Not given*).

V zeleno območje sta se uvrstili **1.** in **3. testna postavka**.

Pri 1. postavki so učenci za pravilen odgovor morali prepoznati ključne besede *public schools [...] privately-owned and run*.

Pri 3. postavki so učenci za to, da so podali ustrezen odgovor, morali prepoznati in razumeti, da princ William ni obiskoval iste šole kakor njegov oče. Razumeti so morali pomen povedi *Prince Charles went to Gordonstoun but broke with tradition and sent his son Prince William to Eton*.

RUMENO OBMOČJE

Rumeno območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo *med polovicama dosežkov*. V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 45 % in hkrati nižji od 45 % preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 45. in 55. kvantom.)

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo mejo *med polovicama dosežkov*, so uspešno rešili te naloge in postavke:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

1. naloga: GIANT RATS

V to območje se je uvrstila **6. testna postavka**.

Učenci, ki so pravilno rešili postavko 6, so morali pozorno poslušati zadnji del besedila, iz katerega so morali sklepati, kaj je glavna misel povedanega. Za dosego tega sta jim bila na voljo dva podatka v vnosnem besedilu (... *put waste in the bin that has a cover to don't overfeed birds or squirrels ...*) kakor tudi zadnja izjava dr. Greena (... *it comes down to taking personal responsibility...*).

2. naloga: JONATHAN IVE

V rumeno območje so se uvrstile **2., 3.** in **5. testna postavka**.

Učenci, ki so pravilno rešili postavko 2, so morali razumeti ključne besede v besedilu (*a knighthood, a very special honour*) in jih povezati s povzetkom *a precious award*. Pri tem so jim bili v pomoč tudi ostali deli besedila (... *given to people by the Queen in ... addressed as "Sir" ...*).

Učenci, ki so pravilno rešili 3. postavko, so morali razbrati glavno misel dela besedila. Pri tem je bilo ključno, da so povezali del besedila *one of the most important people at the company* s povzetkom A (*The key person at work*). Poleg tega jim je bil v pomoč nadaljnji opis tega, kakšen sistem je vzpostavljen v podjetju Apple (... *nobody could tell Jonathan what to do ... a secret lab ... few people allowed to enter ...*).

Učenci, ki so pravilno rešili 5. postavko, so morali poiskati poudarek dela besedila *Is it good enough?* in *Is there any way we could've made it better?*. Učenci so nato morali sklepati, kakšna je želja oz. naravnost govorca. Le-to so morali povezati z zapisanim povzetkom *Looking for perfection*.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

1. naloga: BORN TO BE TALL (SIDRNA NALOGA, angl. *anchor task*)

V rumeno območje sta se uvrstili **4.** in **5. testna postavka.**

Učenci, ki so pravilno rešili 4. postavko, so morali pozorno prebrati izhodiščno besedilo. Pri tem so morali ugotoviti, kakšen je odnos pripovedovalca do lastnih težav, tj. izjemne rasti in suhosti, ter mnenja zdravnika, na katerega se je le-ta obrnil. Ker je bilo mnenje zdravnika (tj. *there was nothing wrong*) v nasprotju s pripovedovalčevo predstavo o lastnih težavah, je učenec moral izbrati pravilno rešitev *I didn't believe a word he told me*. To izbiro je morda oteževal distraktor *He promised that I would stop gaining weight*, ki pa so ga učenci morali izločiti, saj je del težave tudi pripovedovalčeva prenizka teža.

Ta postavka je del sidrne naloge in se je letos uvrstila v rumeno področje, medtem ko se je v letu 2014/15 v rdeče. To pomeni, da so jo letos uspešno rešili tudi učenci z nekoliko nižjimi skupnimi dosežki kakor leta 2015.

Učenci, ki so pravilno rešili 5. postavko, so morali razumeti, da besedilo govori o prednostih in slabostih nadpovprečno visokih ljudi. Besedilo najprej govori o slabostih izjemne višine (tj. *not being able to go on rides; having to duck*), nato pa omeni, da obstajajo tudi prednosti. Učenci, ki so izbrali poved, ki navaja eno od prednosti (*For example, in shops, I can reach things from high shelves*), so uspešno rešili to postavko. Če učenci niso poznali para *advantages/disadvantages*, so si lahko pomagali tudi z veznikom *but*, ki uvaja nasprotje.

Ta postavka je del sidrne naloge in se je letos, kakor tudi leta 2014/15, uvrstila v rumeno področje, kar pomeni, da je bila postavka za obe generaciji približno enako zahtevna.

2. naloga: RUGBY SCHOOL

V rumeno območje sodita **2.** in **4. testna postavka.**

Učenci, ki so pravilno rešili 2. postavko, so morali pozorno prebrati podrobnosti v besedilu, ki so se navezovala na *state schools*. Pri tem so morali ugotoviti, da se nobena od zapisanih informacij v besedilu (tj. *you don't have to pay; classes are larger; computers, sport equipment and books are often in short supply*) ne nanaša na število deklet in fantov v šoli, kot je bilo zapisano v trditvi. Tako so morali učenci izbrati možnost *NG = not given oz. trditev v besedilu ni omenjena*.

V rumeno območje se je uvrstila tudi 4. postavka. Učencem je bila v pomoč beseda *posters* iz vnosnega besedila, ki so jo učenci lahko povezali z isto besedo v testni postavki. Za uspešno reševanje te postavke so morali prepoznati tudi povezavo med besedo *welcoming* v postavki in *...Girl's don't play rugby...* ter *...we're just traditionalists* v izhodiščnem besedilu.

C) RABA JEZIKA

1. naloga: THE EVOLUTION OF COLOUR IN FILMS

Opis naloge: Besedilo naloge nas seznani z razvojem barvnega filma. Učenci so morali besedilo dopolniti z različnimi slovničnimi strukturami, in sicer z največ dvema ustreznima manjkajočima besedama (glagol, prislov, pridevnik). Za pravilno rešitev so morali razumeti besedilo ter pomen besed in besednih zvez iz sobesedila. Odgovor je moral biti zapisan pravopisno pravilno.

V rumeno območje sta se uvrstili **2.** in **3. testna postavka.**

Pri obeh postavkah so morali učenci za uspešno reševanje razumeti sobesedilo in prepoznati, da gre za zaključeno dejanje v pretekliku. Pri tem jim je bila v pomoč letnica 1896. Glagola *have to* in *begin* so morali postaviti v preteklik (*past simple*).

2. naloga: TALK SHOWS (SIDRNA NALOGA, angl. *anchor task*)

Opis naloge: To je naloga, ki preverja prepoznavanje in rabo besedišče. V članku o pogovornih oddajah na televiziji so morali učenci zapolniti vrzeli z danimi besedami iz nabora, ki je vseboval tudi tri distraktorje. Razumeti so morali besede v naboru in osnovno izhodiščno besedilo ter ga ustrezno dopolniti. Pri tem jim ni bilo treba paziti na pravopisno pravilnost zapisa, saj je naloga zahtevala samo izbor pravilne rešitve v obliki zapisa črke v razpredelnico.

V rumeno območje so se uvrstile **2., 4., 5.** in **6. testna postavka.**

Pri 2. testni postavki so učenci morali vedeti, da osebnemu zaimku sledi glagol, ki pa se mora vsebinsko ujemati s sobesedilom. Tako je bilo treba izbrati glagol *mentioned* in zavrniti glagola *received* in *talked*, ki sta bila pomensko nesprejemljiva v tej vrzeli. Če primerjamo rezultat rešljivosti 2. testne postavke z rezultatom generacije 2013/14, ko se je taista postavka uvrstila v rdeče območje, lahko ugotovimo, da so v letošnji generaciji to postavko uspešno

reševali tudi učenci z nekoliko nižjimi skupnimi dosežki kakor v generaciji 2013/14.

4. postavka je preverjala razumevanje poznavanja besede *advice* v sobesedilu. Da so učenci uspešno rešili to postavko, so morali prebrati celoten odstavek do konca in iz njega razbrati, da gre za svetovanje. Pri tem so jim bili lahko v pomoč struktura *gave advice* in posamezne besede *problem* ter *subject*, kot tudi besedilo v nadaljevanju, da osebe, ki svetujejo, niso ne psihiatri in ne specialisti. Četrta postavka se je tudi v šolskem letu 2013/14 uvrstila v rumeno območje, torej je bila enako težka/lahka za obe generaciji učencev.

Učenci, ki so uspešno rešili 5. postavko, so prepoznali, da v strukturi pridevnik/samostalnik manjka pridevnik in na podlagi pogosto rabljene stalne zveze *common sense* postavko uspešno rešili. V generaciji 2013/14 so to postavko uspešno rešili »šele« učenci iz višjega območja skupnih dosežkov, kar pomeni, da jo je takrat usvojilo manj učencev. Izgleda, da pričujoča generacija uspešneje prepozna stalno zvezo *common sense*, kot je bilo to zaznati v šolskem letu 2013/14.

6. postavka je preverjala poznavanje besede *receive(ed)* v sobesedilu. Da so učenci uspešno rešili to postavko, so morali iz nadaljevanja besedila razbrati, da gre za prejete (telefonske) klice – *4000 calls a day* in vrzel dopolniti z ustreznim glagolom v pretekliku. Ta postavka se je tudi v šolskem letu 2013/14 uvrstila v rumeno območje, torej je bila enako težka/lahka za obe generaciji učencev.

D) PISNO SPOROČANJE – THE IMPORTANCE OF ELECTRICITY

Opis naloge: Pri nalogi pisnega sporočanja so učenci s pomočjo iztočnic razmišljali o pomembnosti elektrike v našem življenju. Predstavili so življenje v preteklosti, ko elektrike še niso poznali, razmišljali, kaj bi najbolj pogrešali in kako bi si pomagali, če bi elektrike za dalj časa zmanjkalo, ter ugibali, kako se bodo razvijala električna vozila v prihodnosti.

V rumeno območje spada **kriterij zgradba besedila**, ki je zahteval rabo osnovnih vezniških sredstev, ustrezno rabo ločil in smiselno povezanost besedila na besedni, stavčni, povedni in medodstavčni ravni. Učenci, ki so pri tej testni postavki dosegli maksimalno število točk, so dokazali, da znajo besedilo smiselno strukturirati in ga povezati na vseh ravneh. Hkrati je učenec, ki je dosegel 2 točki, napisal dovolj koherentno besedilo, ki je bilo razumljivo, kljub slovničnim oziroma pravopisnim napakam.

RDEČE OBMOČJE

Rdeče območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo *zgornje četrtine dosežkov*. V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 70 % in nižji od 20 % preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 70. in 80. kvantilom.)

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo mejo *zgornje četrtine dosežkov*, so uspešno rešili te naloge in postavke:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

1. naloga: GIANT RATS

V rdeče območje spadata **1.** in **4. testna postavka**. Pri prvi so morali učenci povezati del vnosnega besedila *They're found in big cities ...* s pravilno rešitvijo *urban areas*. Za uspešno reševanje so morali razumeti besedno zvezo *urban areas*.

Pri 4. testni postavki so morali učenci del vnosnega besedila *... they are used to adapting to ...* povezati z rešitvijo *get used to different conditions*. Testna postavka je od učencev zahtevala povzemanje bistva v vnosnem besedilu.

2. naloga: JONATHAN IVE

V rdeče območje spada **6. testna postavka**. Učenci, ki so ustrezno rešili to testno postavko, so ustrezno izluščili glavno misel in glavne poudarke besedila. Pri tem so si lahko pomagali s ključnimi besedami (*new generation, next decade*) in ugotovili, da se besedilo nanaša na prihodnost.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

2. naloga: RUGBY SCHOOL

V rdeče območje spadata **5. in 6. testna postavka.**

5. testna postavka je od učencev zahtevala pozorno branje, saj odgovora ni v besedilu. Predpostavljamo lahko, da jih ni zmedel del besedila, ki se nanaša na *rugby team* (*she was not a member of the rugby team*) in da verjetno niso predpostavljali, da želi biti članica ekipe. Učenci, ki so pravilno rešili 6. testno postavko, so morali povezati dva dela izhodiščnega besedila, *her personality* in *academic excellence*.

C) RABA JEZIKA

1. naloga: THE EVOLUTION OF COLOUR IN FILMS

V to območje so se uvrstile **1., 4. in 5. testna postavka.**

Učenci, ki so uspešno rešili testne postavke, so morali razumeti pomen besed in besedila ter ustrezno uporabiti tudi bolj zapletene slovnične strukture. Pri prvi testni postavki je bilo treba iz sobesedila ustrezno ugotoviti, da je kot rešitev zahtevan prislov, pri četrti in peti pa je šlo za stopnjevanje pridevnikov in poznavanje tvorbe primernika (*more realistic*) in presežnika (*earliest*). Učencem ni bilo potrebno metalingvistično znanje, temveč so morali poznati rabo navedenih besed v sobesedilu.

2. naloga: TALK SHOWS (SIDRNA NALOGA, angl. *anchor task*)

Pri tej nalogi sta se v rdeče območje uvrstili **1. in 3. testna postavka.**

Pri 1. postavki so morali razumeti besedilo pred vrzeljo (*Ricki Lake used a very personal ...*), da so se lahko pravilno odločili za samostalnik *approach*. Pri tem so morali poznati tudi preostale besede v naboru, izločiti glagole, pridevnik, prislov in predlog. Prav tako jim je pri reševanju lahko pomagal nedoločni člen *a*, ki nakazuje števeni samostalnik.

Pri 3. testni postavki so učenci morali ugotoviti, da sledi glagolu *spoke* prislov *emotionally*. Izločiti so morali prislov *forward* iz nabora možnih odgovorov in prepoznati *emotionally* kot prislov. Predvidevamo, da so tudi v tej generaciji 3. postavko pravilno rešili tisti učenci, ki so deležni večjega jezikovnega vnosa tako pri branju kakor pri poslušanju in si takšne, zahtevnejše besede lažje priključijo v spomin.

Generacija 2013/14 je enako uspešno rešila 1. testno postavko, saj se je tudi tedaj uvrstila v rdeče območje, 3. postavka pa je bila v letu 2013/14 v modrem območju, kar pomeni, da so jo v takratni generaciji uspešno rešili »šele« učenci z višjimi skupnimi dosežki.

D) PISNO SPOROČANJE – THE IMPORTANCE OF ELECTRICITY

V rdeče območje so se uvrstili trije **kriteriji za vrednotenje: vsebina, besedišče in slovnica.** Učenci, ki so zadostili tem kriterijem, so morali pri vsebini dobro razviti in utemeljiti iztočnice (kako je in bi izgledalo življenje brez elektrike in kako se bodo razvijali električni avtomobili). Pri besedišču so morali uporabiti bogato besedišče, ki ustreza zahtevam naloge, pri slovnici pa osnovne in več raznolikih, večinoma pravilno in ustrezno rabljenih slovničnih struktur.

MODRO OBMOČJE

Modro območje označuje učence, katerih skupni dosežki so v *zgornji desetini dosežkov*. V tem območju je 10 % učencev z najvišjimi dosežki; njihovi dosežki so višji od 90 % dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki nad 90. kvantilom.)

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini so v *zgornji desetini dosežkov*, so uspešno rešili te naloge in postavke:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

2. naloga: *JONATHAN IVE*

V modro območje se je uvrstila **4. testna postavka**.

Učenci, ki so uspešno rešili to postavko, so morali pozorno poslušati vnosno besedilo, razumeti njegovo glavno misel in ga povezati z naslovom *A father's influence*. Predvidevamo lahko, da so učenci razumeli, da je Ive oče dvojčkov.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

1. naloga: *BORN TO BE TALL* (SIDRNA NALOGA, ang. *anchor task*)

V modro območje spada **3. testna postavka** in enak rezultat je pri tej postavki dosegla tudi generacija devetošolcev, vpisana v šolsko leto 2014/15. Ta testna postavka se je nanašala na del izhodiščnega besedila, ki je vseboval zahtevnejše besedišče: *growth, a fast developer, eventually, to be custom-made, catch up with, wouldn't be the case*. Tudi distraktor *I didn't have to follow the school dress code* učencev, ki so se uvrstili v to območje, ni zavedel.

C) RABA JEZIKA

1. naloga: *THE EVOLUTION OF COLOUR IN FILMS*

V modro območje se je uvrstila **6. testna postavka**.

Učenci, ki so uspešno rešili 6. testno postavko, so morali iz sobesedila prepoznati, da je treba uporabiti trpnik in ga tudi ustrezno tvoriti. Gre za težje sobesedilo, ki vsebuje besedišče kot npr. *project, curved screen, panoramic image*. Prav tako je večina sobesedila, ki vsebuje 6. testno postavko (zadnji odstavek v nalogi), v trpniku. Takšno besedilo je kompleksnejše in poleg poznavanja besedišča zahteva tudi branje za razumevanje.

SKLEP

Razporeditev dosežkov kaže, da učenci niso imeli večjih težav z razumevanjem besedil pri poslušanju in branju, kjer se je največ postavk uvrstilo v zeleno in rumeno območje. Kot ugotavljamo že leta, imajo učenci več težav pri nalogah, ki so preverjale rabo besedišča, slovnice in tudi pisnega sporočanja. Pri nalogah besedišča in slovnice gre za kompleksnejša znanja, ki zahtevajo poleg poznavanja besede/besedne zveze oz. slovnične strukture tudi razumevanje sobesedila in jezikovne rabe. Tako učenci, ki poznajo na primer posamezno slovnično pravilo oz. poznajo prevod besed v danem naboru, ne bodo nujno rešili testne postavke pravilno oz. ustrezno glede na sobesedilo. Za pravilno reševanje je treba razvijati tudi pragmatične zmožnosti, to je obvladovanja pravil rabe, kako določeno sporočilo deluje v procesu komunikacije glede na položaj, potrebe, pričakovanja, vloge tistih, ki sodelujejo oz. so v komunikacijo vpleteni. Pri pisnem sporočanju, ki je tvorba zmožnost, so nižji dosežki kot pri drugih dveh zmožnostih tudi pričakovani, saj glede na zakonitosti učenja jezika, zahteva pravilna raba slovničnih struktur in besedišča v sobesedilu višje kognitivne spretnosti, deloma tudi nekaj teoretičnega znanja ter veliko slušnega in bralnega vnosa, da se raba besedišča, slovničnih struktur in zapisa besedila utrdi do te mere, da že skorajda postane samodejna. Šele takrat jo namreč učenci tudi zares usvojijo in lahko priključijo relativno hitro v nenapovedani situaciji, ko morajo na primer pisno izraziti svoje mnenje o tem, kako bi bil videti svet brez elektrike, kaj bi pogrešali, kako bi si pomagali, itn.

Postavke, ki so se uvrstile v rdeče in modro območje pri slušnem in bralnem razumevanju, so v večji meri preverjale zmožnost povezovanja in sklepanja, iskanja glavne misli in nasploh razumevanja daljšega dela besedila. Težave z razumevanjem daljšega dela besedila niso nove, saj jih zaznavamo že nekaj let.

Naloge so načrtno notranje diferencirane in praviloma zajemajo postavke, ki padejo v različna območja. Večina od 41 postavk v preizkusu spada v rumeno območje (15), nekaj manj postavk je v rdečem (13) in zelenem (10) območju; v letošnjem preizkusu so bile v modrem območju tri postavke, nobena postavka ni bila nad modrim območjem. V desno pomaknjena razporeditev dosežkov se ponavlja iz leta v leto in kaže na to, da je preizkus, ki je vezan na standarde v učnem načrtu, še vedno premalo občutljiv za učence z najboljšimi dosežki.

Zaključimo lahko, da so učenci z nižjimi dosežki uspešnejši pri nalogah slušnega in bralnega razumevanja, ki so receptivne, netvorbne naloge, kjer učenci ne tvorijo besedila, manj pa so uspešni pri nalogah rabe jezika in pisnem sporočanju. Na drugi strani pa najuspešnejši učenci obvladajo tudi pisno tvorjenje besedil, imajo širok nabor besedišča glede na njihovo kognitivno starost in prepoznajo pravilno oz. nepravilno rabo jezika.

Dve nalogi sta bili v tokratnem preizkusu uporabljeni iz prejšnjih nacionalnih preizkusov. Ena naloga je preverjala bralno zmožnost, druga pa poznavanje in rabo jezika (besedišča). Skupaj je tako preizkus vključeval 13 sidrnih testnih postavk oz. 26 % celotnega preizkusa. Pri teh nalogah smo lahko primerjali dosežke letošnje generacije z generacijama iz let 2013/14 in 2014/15. Ugotovitve kažejo, da je generacija 2020/21, ki je precejšen del pouka imela na daljavo, približno enako uspešna kakor predhodni generaciji, pri treh postavkah je celo uspešnejša.

Preglednica: Specifikacijska tabela, angleščina, 9. razred

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard – učenc:	Postavka	Število točk	Območje
A	1	slušno razumevanje	<i>Giant rats</i>	izbirni tip z enim pravilnim odgovorom	intervjuji, pogovori	narava (živali, rastline, letni časi, vreme, ekologija)	– izlušči glavne misli poslušane besedila in glavne poudarke pogovora, – razume podatke, podrobnosti v besedilu, – razume neposredno izražena stališča govorcev;	1	1	rdeče
								2	1	zeleno
								3	1	zeleno
								4	1	rdeče
								5	1	zeleno
								6	1	rumeno
A	2	slušno razumevanje	<i>Jonathan Ive</i>	povezovanje, urejanje in razvrščanje	članki, sestavki, življenje osebe	članki, sestavki, prispevki, poročila, zapiski, povzetki	– izlušči glavne misli poslušane besedila in glavne poudarke pogovora, – razume podatke, podrobnosti v besedilu, – razume neposredno izražena stališča govorcev, – prepozna časovno zaporedje dogodkov v besedilu;	1	1	zeleno
								2	1	rumeno
								3	1	rumeno
								4	1	modro
								5	1	rumeno
								6	1	rdeče
B	1	bralno razumevanje	<i>Born to be tall</i> (sidrna naloga)	dopolnjevanje z naborom	članki, sestavki, prispevki, poročila, zapiski, povzetki	videz, telo, značaj, čustva, izkušnje, želje, načrti	– razume glavno misel besedila, – razume podrobnosti v besedilu, – v besedilu poišče določene podatke, ki jih potrebuje za izpolnitev zastavljene naloge, – razume besedilo in osnovna notranja razmerja (npr. časovna, vzročno-posledična), – prepozna in razume nebesedne okoliščine (npr. mnenje, neposredno izraženo v besedilu);	1	1	zeleno
								2	1	zeleno
								3	1	modro
								4	1	rumeno
								5	1	rumeno
								6	1	zeleno
								7	1	zeleno
B	2	bralno razumevanje	<i>Rugby school</i>	izbirni tip z enim pravilnim odgovorom	članki, sestavki, prispevki, poročila, zapiski, povzetki	šola, izobraževanje, poklici, storitve	– razume glavno misel besedila, – razume podrobnosti v besedilu, – v besedilu poišče določene podatke, ki jih potrebuje za izpolnitev zastavljene naloge, – razume besedilo in osnovna notranja razmerja (npr. časovna, vzročno-posledična), – prepozna in razume nebesedne okoliščine (npr. mnenje, neposredno izraženo v besedilu);	1	1	zeleno
								2	1	rumeno
								3	1	zeleno
								4	1	rumeno
								5	1	rdeče
								6	1	rdeče

Del	Naloga	Jezikovna zmožnost	Naslov	Tip naloge	Vrsta besedila	Tema	Standard – učenec:	Postavka	Število točk	Območje
C	1	raba jezika – strukture	<i>The evolution of colour in films</i>	dopolnjevanje s preoblikovanjem	članki, sestavki, prispevki, poročila, zapiski, povzetki	znanost, tehnologija in mediji zgodovina	<ul style="list-style-type: none"> – razume pomen besed in besednih zvez iz sobesedila, – uporablja ustrezne slovnične strukture, – pozna pogosto rabljene jezikovne strukture, njihov pomen in rabo v sobesedilu; 	1	1	rdeče
								2	1	rumeno
								3	1	rumeno
								4	1	rdeče
								5	1	rdeče
								6	1	modro
C	2	raba jezika – besedišče	<i>Talk shows</i> (sidrna naloga)	dopolnjevanje z naborom	članki, sestavki, prispevki, poročila, zapiski, povzetki	prosti čas (umetnost, zabava, branje, glasba, film, šport, interesne dejavnosti, počitnice) znanost, tehnologija in mediji	<ul style="list-style-type: none"> – razume pomen besed in besednih zvez iz sobesedila, – pozna pogosto rabljeno besedišče in jezikovne strukture, njihov pomen in rabo v sobesedilu; 	1	1	rdeče
								2	1	rumeno
								3	1	rdeče
								4	1	rumeno
								5	1	rumeno
								6	1	rumeno
D	pisno sporočanje		<i>The importance of electricity</i>	krajši pisni sestavek	članki, sestavki, prispevki, poročila, zapiski, povzetki	znanost, tehnologija in mediji domišljjski svet	<ul style="list-style-type: none"> – napiše besedilo o temah, ki so ustrezne tej starostni stopnji, z večinoma konkretno in delno abstraktno vsebino, – piše enostavčne in večstavčne povedi, – uporablja več raznovrstnih vezniških sredstev (npr. označevanje sosledja, vzročnosti, pogojnosti) in s preprostimi kohezivnimi sredstvi povezuje stavke v linearno besedilo, – večinoma ustrezno zapisuje znane besede, – ločila uporablja večinoma ustrezno, – brez večjih pomanjkljivosti uporablja osnovne standardne oblike (angl. <i>layout</i>) znanih vrst besedil, – besedilo členi na odstavke, – besedilo prilagodi naslovniku in sporočilnemu namenu, besedilni vrsti ter zvrsti/stopnji formalnosti, – v procesu ustvarjanja besedila uporablja različne postopke načrtovanja, spremljave in urejanja svojega pisanja. 	Vsebina	4	rdeče
								Besedišče	4	rdeče
								Slovnica	3	rdeče
								Zgradba besedila	2	rumeno

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

1. naloga

Poslušaj pogovor z ekologom Univerze Greenwich v Londonu o invaziji podgan. Preberi trditve, ki se nanašajo na slišano besedilo, in obkroži črko pred najbolj ustreznim odgovorom. Oglej si primer 0, ki je že rešen.

GIANT RATS

0. Because of their size rats are the topic of

A university projects.

B small talks.

C media.

1. The Norway rat lives in

A the countryside.

B urban areas.

C rural and urban areas.

2. For rats, _____ is a problem.

A water

B height

C hard material

3. If rats are terrified, they

A attack.

B look bigger.

C run in circles.

4. Rat populations grow in number because rats can

A produce a lot of waste.

B get used to different conditions.

C take advantage of other animals.

5. Rats can spread around _____ different diseases.

- A 14
- B 60
- C 100

6. We can reduce the number of rats if

- A each of us takes action.
- B local authorities set rules.
- C we use special rat bins.

(6 točk)

(Vir slike: <http://creationwiki.org/File:800px-WildRat.jpg>. Pridobljeno: 6. 12. 2019.)

2. naloga

Poslušaj besedilo o Jonathanu Ivu in za vsak del besedila (1–6) izberi najbolj ustrezen naslov (A–J). V razpredelnico vpiši črko izbrane rešitve. Trije naslovi so odveč. Oglej si primer 0, ki je že rešen.

JONATHAN IVE

- A The key person at work
- B A father's influence
- C Haunted childhood
- D Looking for perfection
- E A precious award
- F Sounding American
- ~~G~~ Ive's education
- H Shaping the future
- I First work experience
- J Worrying about his future

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
G						

(6 točk)

(Vir slike: [https://en.wikipedia.org/wiki/Jony_Ive#/media/File:Jonathan_Ive_\(OTRS\).jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Jony_Ive#/media/File:Jonathan_Ive_(OTRS).jpg). Pridobljeno: 11. 1. 2019.)

B) BRALNO RAZUMEVANJE

1. naloga

Preberi besedilo in povedi. Na črto na koncu vsakega odstavka vpiši črko povedi, ki ga smiselno zaključi. Dve povedi sta odveč. Oglej si primer 0, ki je že rešen.

BORN TO BE TALL

Paul, 16, is so tall he has to have his shoes and bed designed and made just for him. He is still growing. He might reach 2.3m but his parents hope he will stop there. A (0)

"Growing up I was miles taller than my friends. At the age of seven I was 1.7m tall and most of my family were shorter. Now I am 2.1m tall and I don't really know where my height comes from as my parents aren't tall. (1)

People have always thought I am older than I really am. On my first day at primary school, one of the teachers pulled me out of the junior playground and I was sent to the senior one. He didn't believe me when I told him how old I was. (2)

I thought my growth would slow down as I got older. Mum said I was a fast developer and that my mates would eventually catch up with me, but I soon realised that wouldn't be the case. When I was 14, my feet were size 47 and I had to have shoes specially made. My school uniform had to be custom-made, too. (3)

I was worried about my height. It was really annoying to grow out of clothes so quickly and get thinner and thinner. I went to the doctor and he said there was nothing wrong with me. (4)

(Vir slike: <http://www.flickr.com/photos/51035655711@N01/3129533156>. Pridobljeno: 12. 11. 2012.)

There are some disadvantages about my height, like not being able to go on certain rides at the fairground and having to duck when I'm in rooms with low ceilings, but there are loads more advantages. _____ (5)

My first real problem was last year when I grew out of my bed. I wasn't able to stretch out in it for a while, but then I started to get really uncomfortable. My parents looked for a bigger bed, but they couldn't find one anywhere. _____ (6)

By December last year, I'd given up hope of a good night's sleep. Then a firm called Sealy got in touch. They had heard about me from a bed shop. I thought I was dreaming when I heard the firm's representative, Mr. Higgins, talking to my parents. _____ (7)"

(Prirejeno po: *Sugar*, julij 2003.)

- A This is his story.
- B I didn't believe a word he told me.
- C He offered to build me a 2.5m bed for free.
- D He promised that I would stop gaining weight.
- E There weren't any shops that sold clothes in my size.
- F For example, in shops, I can reach things from high shelves.
- G He thought I was lying so I was sent to detention.
- H I didn't have to follow the school dress code.
- I In fact they are both short.
- J I ended up sleeping on my bedroom floor.

(7 točk)

2. naloga

Preberi besedilo o dogajanju na britanski šoli in ugotovi, ali zapisane trditve glede na besedilo držijo (T = TRUE) ali ne držijo (F = FALSE) ali pa v besedilu niso omenjene (NG = NOT GIVEN). S kljukico (✓) označi izbrano rešitev. Oglej si primer 0, ki je že rešen.

RUGBY SCHOOL

Louise Woolcock is an unusual student. She's the first female Head of School at Rugby School in 428 years! In a school where women have only been welcomed for the last six terms, eighteen-year-old Louise's appointment last September, must have pleased the Headmaster. Applications for entrance to the school came flooding in ever since the rules were changed and girls were allowed to attend. Most parents would find it impossible to afford the school fees. At £12,270 a year, it's an expensive education. No wonder public schools are often accused of being snobbish and elitist.

Although there are public schools in Scotland, Ireland and Wales, these schools are usually associated with upper-class England. They are called public schools but in reality they are privately-owned and run. Most British pupils go to state schools, provided by the government. You don't have to pay to attend a state school, but the classes are larger. Public schools also offer better facilities for pupils. Computers, sports equipment and books are often in short supply at state schools.

Many members of the British royal family went to public schools. Prince Charles went to Gordonstoun but broke with tradition and sent his son Prince William to Eton (a public school with a slightly more progressive attitude). Public schools have a long history dating back as far as the seventh century. Their ex-pupils have often gone on to take up the most powerful positions in society. For a long time, it was believed that an old school tie could help to get you any job that you wanted. Many parents send their children to public schools to give them a traditional education. Public schools are still male-dominated and as a result of their history, prejudices have developed. Louise Woolcock's experience shows that women at public schools still have to put up with sexism.

The morning after Louise's appointment as Head of School, posters appeared all over the school saying *Girls don't play rugby* and *We're not sexist, we're just traditionalists*. Normally one pupil is chosen as Head of School, an honorary title given to the best student at the school. To avoid conflict, Rugby School decided to choose a Head Boy, Huw Brown, after they had made Louise Head of School. One young boy told reporters that it wasn't possible for students to have respect for Louise because she was not a member of the rugby team.

Louise Woolcock shows a surprising understanding of her critics. She describes men like this as traditional, rather than accusing them of hating women. Perhaps she was pacified by an anonymous note that she received. It was an apology from a member of the rugby club. This proves that not all rugby players are sexist (for example Louise's boyfriend Richard). Louise was chosen as Head of School because of her personality and her academic excellence (she got eight A grades in her GCSE exams). It's a shame that many pupils at Rugby School are too traditional to realise just how impressive her achievements have been.

(Prirejeno po: *Club*, september 1997.)

		T	F	NG
0.	Rugby School used to be a boys' school in the past.	✓		
1.	Public schools are usually private.			
2.	State schools have an equal number of girls and boys.			
3.	Prince William was sent to the same school as his father.			
4.	After Louise got the title, the school was full of welcoming posters.			
5.	Louise plans to be a member of the rugby team.			
6.	Louise became Head of School due to her character only.			

(6 točk)

C) RABA JEZIKA

1. naloga

Dopolni besedilo o razvoju barvnega filma. Besedo v oklepaju postavi v ustrezno obliko. V vsako praznino vpiši največ dve besedi. Oglej si primer 0, ki je že rešen.

THE EVOLUTION OF COLOUR IN FILMS

Show-business people (0) are (be) always on the look-out for something new and different to pull in audiences, so it's no surprise that film companies have

(1) _____ (glad) accepted new inventions.

Colour films were shown first in 1896, but every print (2) _____ (have to) be hand-painted with the aid of a magnifying glass.

It all (3) _____ (begin) with Technicolor – a two-colour system – red and green images were thrown onto the screen at the same time. By 1935 Technicolor perfected a three-strip colour process, which gave a (4) _____ (realistic) effect than the two-colour system. The first feature film made this way, *Becky Sharp* (1935), was an immediate success. However, the colours were still unnatural.

Of all the wide-screen colour systems that reached mass audiences Cinerama was the (5) _____ (early). The film was shot with three cameras. Then the images (6) _____ (project) onto a curved screen to produce a panoramic image.

Later on, Panavision was introduced and it is still used today.

(Prirejeno po: *The Big Screen*, Find Out More, št. 24, 1995.)

(6 točk)

(Vir slike: <http://www.frockflicks.com/becky-sharp-1935/>. Pridobljeno: 12. 4. 2019.)

2. naloga

Dopolni besedilo z besedami v okvirčkih, tako da v razpredelnico vpišeš ČRKO izbrane besede. Tri besede so odveč. Oglej si primer 0, ki je že rešen.

A advice	B approach	C common	D described	E emotionally
F forward	G mentioned	H received	I sent	J talked

TALK SHOWS

Most of us enjoy watching 'bad' television like talk shows. We don't take it seriously, it's just a bit of harmless entertainment! Host Jerry Springer 0 his show as "...chewing gum, it's silly, it's outrageous, it's stupid, it's crazy." Oprah Winfrey took her show more seriously, treating her guests in a caring way. Ricki Lake used a very personal 1. The set was arranged like a sitting room, and she 2 her own personal problems, making herself more like everyone else.

One thing these talk show hosts had in common was their attitude to us, the TV viewers at home, and the studio audience. The hosts spoke 3 to us in a way that was personal and friendly. It made them seem like a friend or part of the family. Also, they gave 4, along with the people in the studio, whatever the problem or subject. It is important to remember that the host and spectators were just ordinary people, not psychiatrists or specialists. Most of their suggestions were just 5 sense, personal opinion mixed with a bit of amateur psychology.

Many people do not agree that talk shows are harmless but argue that they are having a bad effect on our society, and that they exploit and use people just for entertainment. But the truth is that nobody is on a talk show that doesn't want to be. Jerry Springer's show 6 almost 4,000 calls a day from people who wanted to appear on his show! If this is true, it is easy to see how talk shows became so popular.

(Prirejeno po: *Club*, marec 1999.)

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
D						

(6 točk)

D) PISNO SPOROČANJE

V preteklosti so ljudje živeli brez elektrike. Danes si ne predstavljamo življenja brez nje. Napiši:

- Kako je **nekoč** potekalo vsakdanje življenje brez elektrike?
- Kaj bi najbolj pogrešali in kako bi si pomagali, če bi za dalj časa zmanjkalo elektrike?
- Kako se bodo razvijala električna vozila v prihodnosti?

Besedilo naj bo dolgo od 120 do 150 besed. Ovrednoteni bodo vsebina, besedišče, slovnica in zgradba besedila.

Ta prostor lahko uporabiš za
osnutek,
ki se ne vrednoti.

